

Zespół Szkół Specjalnych Nr 4

w Krakowie

Program wychowawczo- profilaktyczny

Szkoły Przysposabiającej do Pracy nr 10

rok szkolny 2021/2022

opracowanie:

Marta Skrejko-Rygiel

Małgorzata Łaptaś

Dorota Makówka

Założenia teoretyczne

Program wychowawczo – profilaktyczny Szkoły Przysposabiającej do Pracy nr 10 jest dokumentem merytorycznym i stanowi wizytówkę Zespołu Szkół Specjalnych nr 4 w Krakowie.

Program zakłada realizację wielu działań wspierających rozwój uczniów tworząc warunki sprzyjające ich wychowaniu do wartości, poczuciu bezpieczeństwa, kształtowaniu postaw patriotycznych i kompetencji społecznych. Uwzględnia możliwość oddziaływania wychowawczo-profilaktycznego także w obszarach pozadydaktycznych działalności placówki. Przygotowaniu młodzieży do autonomicznego i samodzielneho życia służy pozytywny klimat społeczny szkoły i klasy.

Program zawiera cele, zadania oraz działania które w systemowy sposób będą angażować uczniów i ich rodziców oraz całe środowisko szkolne (kadra pedagogiczna, pracownicy administracji i obsługi). **Uzupełnieniem propozycji działań są zagadnienia związane z trudnym dla młodzieży czasem trwania pandemii covid-19.**

Program opiera się na założeniach:

- wychowanka należy traktować jako integralną całość stąd oddziaływania wychowawcze powinny mieć charakter całościowy, docierać do wszystkich stron osobowych by rozwijać jego zdolność do integracji myśli, czynów, słów oraz pokazywać pełną wizję świata i osoby ludzkiej, także w sytuacjach zagrożenia,
- ucznia należy przygotować do działań związanych z samorządnością, umiejętnością podejmowania decyzji oraz ponoszenia ich konsekwencji, w tym dbałości o zdrowie własne i innych osób, tak by czuł się jednostką potrzebną w społeczeństwie,
- nie ma wychowania bez wartości, w wychowaniu ku wartościom ważnym punktem odniesienia jest koncepcja wartości, w której nadrzędną wartością jest ludzkie życie,
- istotnym warunkiem funkcjonowania ucznia w przyszłości jest jego prawidłowe funkcjonowanie w rodzinie, stąd należy kształtować w nim umiejętności wzajemnego szacunku, troski, zaufania, wpajać wartości prorodzinne,
- ucznia należy przygotować do respektowania norm społecznych

Podstawa prawna

Podstawą prawną jest:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 Prawo oświatowe
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
3. PROCEDURA ORGANIZACJI I ZACHOWANIA BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODCZAS ZAPOBIEGANIA, PRZECIWDZIAŁANIA I ZWALCZANIA COVID- 19 z dn. 2.09.2020 r.

Program nauczania i program wychowawczo-profilaktyczny stanowią spójną całość uwzględniającą wymagania opisane w podstawie programowej.

Diagnoza potrzeb. Analiza zasobów szkoły. Występujące zagrożenia.

Diagnozę potrzeb przeprowadzono tworząc analizę zasobów tzn. bilans otwarcia. W jego skład wchodzi zasoby ludzkie, dyrektor, nauczyciele, specjaliści, rodzice. Do zasobów materialnych szkoły zaliczono: warunki lokalowe, środki finansowe oraz materiały dydaktyczne.

Analizę potrzeb szkoły przeprowadzono posługując się modelem SWOT oraz kwestionariuszem ankiet skierowanych do uczniów i rodziców.

<u>Mocne strony</u>	<u>Słabe strony</u>
<ul style="list-style-type: none">• kompetencje kadry,• kompetencje zawodowe nauczycieli i specjalistów,	<ul style="list-style-type: none">• różnorodność deficytów i zaburzeń rozwojowych w poszczególnych oddziałach,• brak mieszkania treningowego,

<ul style="list-style-type: none"> • współpraca ze środowiskiem lokalnym, • współpraca z rodzicami. 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczona oferta na rynku pracy związana z organizowaniem praktyk wspomaganych dla uczniów.
<p><u>Szanse</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • udział uczniów w zajęciach rewalidacyjnych wspierających rozwój oraz kompetencje społeczne i zawodowe, • podnoszenie kwalifikacji kadry pedagogicznej, • pracowni zajęć przysposabiających do pracy. 	<p><u>Zagrożenia</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zaburzenia zachowania uczniów wynikające z ich niepełnosprawności i deficytów, • <u>ograniczenie kontaktów społecznych,</u> • <u>częściowa izolacja,</u> • <u>przebywanie w gronie tylko własnej rodziny,</u> • <u>deficyty wynikające z niedostatecznych relacji rówieśniczych.</u>

Na podstawie ewaluacji wewnętrznej z czerwca 2021 r. wynikają następujące rekomendacje na rok szkolny 2021/2022:

Należy:

1. pracować nad rozbudowywaniem wachlarza propozycji umożliwiających samodzielne wybory, wyrabiania świadomości ponoszenia konsekwencji własnych decyzji i rozbudzania samoświadomości dotyczącej samostanowienia;
2. uświadamiać uczniom znaczenie pojęcia pracy oraz jej roli w życiu człowieka, przy jednoczesnym uświadamianiu uczniom adekwatnego obrazu samego siebie (postrzeganie siebie jako osoby niepełnosprawnej i wynikającej z tego rodzaju aktywności);
3. w dalszym ciągu utrwalać nawyki higieniczne i umiejętność doboru odzieży;
4. pracować nad rozwijaniem samodzielności, w tym prowadzeniu gospodarstwa domowego: zakupy, sprzątanie, gotowanie, planowanie wydatków oraz samodzielnym poruszaniu się w obszarze związanym z codziennym funkcjonowaniem – korzystanie z zakładów usługowych, ośrodków zdrowia, urzędów;
5. podtrzymywać i rozwijać relacje koleżeńskie i przyjacielskie, uczucia i zachowania niezbędne do właściwych relacji rówieśniczych;
6. kontynuować pracę nad utrwalaniem tożsamości płciowej oraz ról i zachowań właściwych dla kobiety i mężczyzny. Uświadamiać znaczenie rodziny w życiu człowieka i obowiązki wynikające z bycia członkiem rodziny.

Cele:

ogólny

- Wspieranie ucznia we wszechstronnym rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej.

szczegółowe

Uczeń:

- rozumie własną niepełnosprawność i ograniczenia z niej wynikające,
- ma szacunek do własnego ciała i akceptuje zmiany w nim zachodzące,
- doskonali umiejętności oceny własnych kompetencji,
- rozwija umiejętność dbania o własne zdrowie i zdrowie innych osób, tworzy środowisko sprzyjające zdrowiu, chroni zdrowie własne i innych w sytuacji epidemicznej.
- rozwija umiejętność dbania o higienę osobistą, szczególnie przestrzega procedur GIS, oraz dba o wygląd zewnętrzny,
- przestrzega norm współżycia w grupie, pielęgnuje relacje koleżeńskie również w sytuacji dystansu społecznego i izolacji.
- wykazuje dbałość o sferę emocjonalno-społeczną, radzi sobie w sytuacjach trudnych i niebezpiecznych
- rozpoznaje i nazywa role społeczne, wchodzi we właściwe sobie role społeczne, w tym role związane z płcią,
- posiada umiejętności związane podejmowaniem samodzielnych decyzji i ponosi za nie odpowiedzialność,
- przyswaja język i doskonali rozwój mowy,
- rozwija swoje zainteresowania korzystając z różnych źródeł informacji,
- doskonali kompetencje czytelnicze,
- uczy się i doskonali wyrażanie własnego zdania w sposób akceptowany społecznie,
- bierze udział w świętach i tradycjach rodzinnych,
- przestrzega kultury życia codziennego,
- uczy się właściwego zachowania w różnych miejscach i sytuacjach (zgodnie z wytycznymi GIS oraz procedur bezpieczeństwa w szkole).

- poznaje prawa, w tym uprawnienia osób z niepełnosprawnościami do korzystania z systemu wsparcia społecznego,
- poznaje zasady bezpieczeństwa w kontaktach z innymi ludźmi, nawiązywanych za pomocą Internetu i innych nowych technologii,

obszary	zadania	Harmonogram działań / osoby odpowiedzialne
Zdrowie- edukacja zdrowotna	<p>Rozumienie własnej niepełnosprawności i ograniczeń z niej wynikających.</p> <p>Szacunek dla własnego ciała i akceptowanie zmian wynikających z procesu osiągnięcia dojrzałości.</p> <p>Nauka umiejętności sprawnego poruszania się w placówkach ochrony zdrowia - przychodnie rodzinne i specjalistyczna (rekomendacja 4)</p> <p>Rola kobiety i mężczyzny i odpowiedzialność z nich wynikająca. (rekomendacja nr 6)</p> <p>Doskonalenie umiejętności dbania o higienę osobistą i wygląd zewnętrzny. (rekomendacja nr 3)</p> <p>Doskonalenie umiejętności rozpoznawania i wyrażania uczuć szczególnie podczas kontaktów koleżeńskich. (rekomendacja 5)</p>	<p>cały rok szkolny, realizacja programu „Szkoła promująca zdrowie”.</p> <p>cały rok szkolny, wychowawcy klas, nauczyciele FOS, psycholog</p> <p>cały rok szkolny, wychowawcy klas, nauczyciele FOS</p> <p>cały rok szkolny, wychowawcy klas, nauczyciele FOS</p> <p>cały rok szkolny, wychowawcy klas, nauczyciele FOS i WF</p> <p>cały rok szkolny, wychowawcy, nauczyciele FOS, psycholog, terapeuta prowadzący zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne</p>

	<p>Doskonalenie umiejętności oceny własnych kompetencji poprzez rozwijanie samodzielności. (rekomendacja 4)</p> <p><u>Dbanie o zdrowy styl życia – propagowanie konieczności szczepień przeciw COVID 19</u></p> <p>Dbanie o zdrowie własne i innych osób w sytuacji pandemii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • częste mycie rąk • zachęcanie do zakrywania ust i nosa • zachowywanie dystansu społecznego • sygnalizowanie złego samopoczucia • samodzielne rozpoznawanie i nazywanie symptomów związanych z chorobą (rekomendacja 3) <p>Uczenie radzenia sobie ze stresem związanym z zagrożeniem i poczuciem braku bezpieczeństwa.</p> <p>Uczenie radzenia sobie ze skutkami izolacji i brakiem kontaktów koleżeńskich. Rozwijanie umiejętności wyrażania uczuć i emocji w kontaktach bezpośrednich.</p> <p>Utrwalanie zasad i norm obowiązujących w czasie pandemii.</p>	<p>cały rok szkolny, projekt „Inwestujesz – zyskujesz”, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów przysposabiających do pracy</p> <p>cały rok szkolny, wychowawcy, pielęgniarka, pozostali nauczyciele</p> <p>cały rok szkolny, wychowawcy, pozostali nauczyciele</p> <p>cały rok, wychowawcy, psycholog, nauczyciele FOS, terapeuta zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne</p> <p>cały rok, wychowawcy, psycholog, nauczyciele FOS, terapeuta zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, opiekun SRU</p> <p>cały rok, warsztaty SRU, wychowawcy, pozostali nauczyciele</p>
--	--	--

	Rozwijanie odpowiedzialności za środowisko naturalne. Kształtowanie postawy proekologicznej.	cały rok, , realizacja programu „Szkoła promująca zdrowie”, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów przysposabiających do pracy
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	Doskonalenie umiejętności nawiązywania relacji z innymi ludźmi i współdziałania z nimi. Dbalność o relacje koleżeńskie i przyjacielskie. (rekomendacja nr 5)	cały rok szkolny, wychowawcy, nauczyciele FOS, psycholog, terapeuta zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, opiekun SRU
	Rozwijanie umiejętności interpersonalnych w sytuacjach związanych z poruszaniem się w świecie ludzi dorosłych (rekomendacja nr 4)	cały rok, trening interpersonalny, wychowawcy, psycholog, terapeuta zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne
	Uczenie się nawiązywania właściwych relacji z płcią przeciwną: koleżeństwo, przyjaźń, zakochanie. Rozumienie swojej tożsamości płciowej. (rekomendacja nr 6)	cały rok, projekt „Mam seksualność. Chcę wiedzieć o sobie więcej”, nauczyciele FOS
	Aktywny udział w życiu rodziny, aktywne podejmowanie ról w rodzinie.	cały rok, wychowawcy, nauczyciel FOS, opiekun SRU
	Uczenie prowadzenia życia towarzyskiego. (rekomendacja nr 5)	cały rok szkolny, wychowawcy, nauczyciele FOS, opiekun SRU
	Uczenie wspólnego świętowania dni ważnych w życiu osobistym ucznia. (rekomendacja nr 5)	cały rok szkolny, wychowawcy klas

	Budowanie odpowiedzialności za zdrowie i bezpieczeństwo innych w sytuacji epidemicznej.	cały rok szkolny, wychowawcy klas, pozostali nauczyciele
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	<p>Odkrywanie siebie jako osoby dorosłej.</p> <p>Kształtowanie świadomości własnej tożsamości w tym tożsamości płciowej. (rekomendacja nr 6)</p> <p>Uczenie kultury osobistej (dbanie o wygląd zewnętrzny, higienę osobistą, zachowanie odpowiednie do sytuacji). (rekomendacja nr 3)</p> <p>Kreowanie postawy pomocy i współdziałania poprzez wolontariat.</p> <p>Kształtowanie postawy empatii, uwrażliwienie na krzywdę drugiego człowieka.</p> <p>Rozwijanie umiejętności właściwego sposobu korzystania z telefonów komórkowych i tabletów w szkole.</p> <p>Rozwijanie zainteresowań, rozbudzanie potrzeb czytelniczych. (rekomendacja 1)</p>	<p>cały rok szkolny, nauczyciele FOS, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów przysposabiających do pracy</p> <p>cały rok, projekt „Mam seksualność. Chcę wiedzieć o sobie więcej”, wychowawcy, nauczyciele FOS</p> <p>cały rok szkolny, wychowawcy, pozostali nauczyciele</p> <p>cały rok szkolny, wychowawcy, nauczyciele FOS</p> <p>cały rok szkolny, wychowawcy, nauczyciele FOS</p> <p>cały rok, wychowawcy, nauczyciel zajęć komputerowo-biurowych, pozostali nauczyciele</p> <p>cały rok, lekcje biblioteczne, Szkolny Program Rozwijania Czytelnictwa, nauczyciel bibliotekarz, nauczyciele FOS, nauczyciele zajęć kreatywnych</p>

	<p>Uczenie odróżniania marzeń realnych od nierealnych.</p> <p>Czerpanie wartości z poznawania własnego regionu, kultury, tradycji regionalnych.</p> <p>Rozumienie i uczestniczenie na miarę możliwości w ważnych wydarzeń w rodzinie i w bliskim otoczeniu. (rekomendacja 6)</p> <p>Utożsamianie z własnym krajem, rozwijanie uczuć patriotycznych.</p> <p>Ukazywanie wartości uniwersalnych (prawda, piękno, miłość, tolerancja).</p> <p>Rozwijanie umiejętności organizowania czasu wolnego również w sytuacji izolacji społecznej (opcjonalnie).</p> <p>Dokonywanie wyborów w różnych sytuacjach życiowych, podejmowanie decyzji i ponoszenie ich konsekwencji. (rekomendacja nr 1)</p>	<p>cały rok, wychowawca, nauczyciele FOS, pozostali nauczyciele</p> <p>cały rok, projekt „Śladami Bohaterów”, wychowawcy, nauczyciele FOS, pozostali nauczyciele</p> <p>wigilia klasowa, śniadanie wielkanocne, Dzień Matki, wychowawcy, nauczyciele FOS</p> <p>uroczystości szkolne związane z rocznicami i świętami państwowymi, wychowawcy, nauczyciele FOS</p> <p>cały rok, uroczystości szkolne, warsztaty SRU, wychowawcy, nauczyciele FOS, opiekun SRU, pozostali nauczyciele</p> <p>cały rok, wychowawcy, nauczyciele FOS, nauczyciele zajęć rozwijających kreatywność</p> <p>cały rok, nauczyciele FOS, wychowawcy, pozostali nauczyciele</p>
--	--	--

	<p>Rozpoznawanie i nazywanie własnych potrzeb i oczekiwań w odniesieniu do pracy, wskazywanie słabych i mocnych stron w sytuacji pracy. (rekomendacja 2)</p> <p>Określanie preferencji i predyspozycji zawodowych. (rekomendacja 2)</p> <p>Planowanie swojej przyszłości. (rekomendacja 2)</p> <p>Rozumienie znaczenia pracy w życiu człowieka. (rekomendacja 2)</p>	<p>cały rok, doradca zawodowy, nauczyciele przedmiotów przysposabiających do pracy, nauczyciele FOS</p> <p>szkolny konkurs zawodoznawczy, doradca zawodowy, nauczyciele przedmiotów przysposabiających do pracy, nauczyciele FOS</p> <p>klasowe warsztaty samopoznania, szkolny konkurs zawodoznawczy, doradca zawodowy, nauczyciele przedmiotów przysposabiających do pracy, nauczyciele FOS</p> <p>cały rok, nauczyciele przedmiotów przysposabiających do pracy</p>
<p>Edukacja psychoseksualna</p>	<p>Ciało człowieka. Budowa i fachowe słownictwo.</p> <p>Fazy rozwoju człowieka. Zmiany zachodzące w ciele.</p> <p>Prywatne i publiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - części ciała, - miejsca, - czas, - czynności. <p>Intymność. Szacunek do własnego ciała.</p>	<p>cały rok, warsztaty „Mam seksualność. Chcę wiedzieć o sobie więcej” – M. Skrejko-Rygiel, wychowawcy, pozostali nauczyciele.</p> <p>cały rok, wychowawcy, nauczyciele FOS, pielęgniarka szkolna</p> <p>cykl zajęć „Prywatne-publiczne”, 4 spotkania – opiekunowie SRU, wychowawcy klas, pozostali nauczyciele</p> <p>cały rok, warsztaty „Mam seksualność. Chcę wiedzieć o sobie więcej” - M. Skrejko-</p>

	<p>Asertywność, zachowania odważne.</p> <p>Higiena intymna.</p> <p>Uczucia: koleżeństwo, przyjaźń, miłość.</p> <p>Relacje i komunikacja damsko-męskich</p> <p>Modelowanie zachowań przez nauczycieli i pracowników szkoły</p> <p>Wsparcie/współpraca z Rodzicami</p>	<p>Rygiel, wychowawcy, nauczyciele FOS</p> <p>cały rok, wszyscy nauczyciele, warsztaty „Jeśli nie chcę, by ktoś dotykał mnie – mówię głośno nie” – trenerzy TZA</p> <p>cały rok, akcja „Różowa skrzynka” – M. Skrejko-Rygiel, wychowawcy, pozostali nauczyciele</p> <p>cały rok, wychowawcy, terapeuci zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, psycholog</p> <p>cały rok, wychowawcy, terapeuci zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, psycholog</p> <p>cały rok, instruktaz zachowania w relacjach uczeń-nauczyciel/pracownik szkoły, nauczyciel-nauczyciel – A. Chludek, M. Skrejko-Rygiel</p> <p>warsztaty dla rodziców „Rodzice wobec seksualności dziecka” – wychowawcy, psycholog, instruktaze – bieżące rozwiązywanie problemów</p>
--	---	---

Strategia ewaluacji

Ewaluacja dokonana zostanie w ostatnim tygodniu maja 2022. Ewaluacji będą podlegać obszary dotyczące:

- kompetencji emocjonalno-społecznych, w szczególności zachowania w kontaktach bezpośrednich z rówieśnikami,
- dbałości o wartości prorodzinne, doskonalenia umiejętności aktywnego udziału w życiu rodziny,
- działań prospołecznych, zaangażowania w pomoc osobom potrzebującym,
- tożsamości płciowej oraz ról i zachowań właściwych dla kobiety i mężczyzny.
- postaw proekologicznych i odpowiedzialności za środowisko naturalne

W ewaluacji uwzględnione zostaną opinie: uczniów, rodziców i nauczycieli oraz pracowników szkoły.

Procedury badania efektywności programu wychowawczo-profilaktycznego

1. Monitorowanie:

- bieżąca obserwacja zachowań podczas zajęć lekcyjnych, projektów edukacyjnych, warsztatów i apeli SRU
- obserwacja dokonań i osiągnięć uczniów,
- zainteresowanie książką i korzystanie z zasobów bibliotecznych,
- rozmowy z nauczycielami, rodzicami,
- comiesięczne konsultacje wychowawców.

2. Sposoby ewaluacji:

- badania ankietowe,
- analiza dokumentów, planów pracy, dzienników zajęć, śródrocznych i końcoworocznych ocen zachowania.